

Ключові повідомлення з питань адвокації: Внутрішнє переміщення

Січень 2019

- **УВКБ ООН закликає Уряд України забезпечити повний доступ внутрішньо переміщених осіб (ВПО) до пенсій та соціальних виплат.** Наразі громадяни з невідконтрольних уряду територій зобов'язані реєструватися як ВПО для того, щоб продовжувати отримати доступ до своїх законних виплат, а влада регулярно повторно перевіряє права ВПО на отримання пенсій та соціальних виплат. Інші громадяни України не підлягають такому рівню перевірки. Необхідно спростити процедури виплат для ВПО, щоб запобігти дискримінації у доступі до підтримки. Навіть в більшій мірі, ніж інші громадяни, ВПО, які втратили свої будинки та робочі місця, покладаються на цю допомогу для покриття своїх основних потреб. Крім того, УВКБ ООН закликає Україну вжити всіх можливих заходів для сприяння захисту осіб, які проживають у невідконтрольних уряду територіях. Це включає усунення залежності виплат пенсій та соціальної допомоги від реєстрації ВПО. Пенсії є набутим правом громадян України і не повинні бути пов'язані з реєстрацією ВПО; соціальна допомога пов'язана з уразливістю людини, а не з фактом переміщення.
- **Контрольні пункти в'їзду / виїзду повинні забезпечувати безпеку та гідність при перетині лінії розмежування.** Переміщення через контрольні пункти сприяє соціальній єдності та захисту прав, оскільки люди перетинають лінію розмежування для відвідування друзів та родичів або доступу до послуг. Контрольні пункти наразі завантажені: у 2018 році середньомісячний показник перетинів через п'ять КПВВ на сході становив 1,1 млн., а через три контрольних пункти на адміністративному кордоні з Кримом додатково 210000 осіб. Влада модернізувала КПВВ на сході у 2018 році. Умови на контрольних пунктах в Криму буде покращено у 2019 році. Щоб продовжити цей прогрес, повинні бути зроблені подальші кроки для підтримки інфраструктури (наприклад, обладнання зон очікування, туалетів, надання медичних послуг) та прискорення часу перетину, який наразі в середньому триває декілька годин, згідно з даними результатів опитувань. Оскільки влада планує переглянути нормативно-правову базу щодо КПВВ, УВКБ ООН закликає до підходу, що спростить перетин та покращить умови, наприклад, спробувати переглянути існуючу систему електронних дозволів на сході. Нове положення повинно дозволяти людям перевозити через лінію розмежування особисті речі (за винятком конкретного списку заборонених предметів).
- **Цивільне населення, яке проживає біля лінії розмежування, заслуговує на захист.** Бойові дії продовжують впливати на багато громад поблизу лінії розмежування. Смерті, травми та матеріальні збитки серед цивільного населення, як і раніше, є реальністю. Бойові дії пошкоджують життєво важливу цивільну інфраструктуру, наприклад, постачання води та електроенергії, системи опалення, що викликає великі труднощі. Міни та боєприпаси, що не розірвалися, становлять щоденну небезпеку і можуть гальмувати економічне відновлення. У деяких випадках військові зайняли цивільну власність, і часто ці цивільні не мають

документації про реквізицію їх власності. Для вирішення цих питань надзвичайно важливо перенести військові позиції від місцевостей, де проживає цивільне населення. Крім того, рекомендується впроваджувати нещодавно прийняте законодавство про гуманітарну протимінну діяльність та інформувати та роз'яснювати питання щодо військової реквізиції цивільної власності, яка включає пропорційну компенсацію за комунальні послуги та будь-які збитки, якщо це буде необхідно.

- **Уряд повинен ухвалити процедуру реєстрації народження, яка відповідає конкретним потребам сімей на непідконтрольних уряду територіях, а також в Криму.** Без реєстрації народження, діти, що народилися на НПУТ, піддаються ризику безгромадянства. Наразі батьки можуть отримати реєстрацію народження своєї дитини тільки після судового розгляду. Хоча суди прискорюють розгляд цих справ, процедура потребує додаткових витрат і часу очікування.
  - **Вразливі ВПО повинні мати доступ до соціального та доступного житла.** Житлові потреби для ВПО стають все більш гострими, оскільки доступної допомоги та індивідуальних заощаджень не вистачає за умов такого тривалого переміщення. Уряд повинен захищати ВПО від примусового виселення з колективних центрів та надавати розумні альтернативи. ВПО з інвалідністю та іншими специфічними потребами повинні мати пріоритет на отримання тимчасового та соціального житла.
  - **Багато ВПО переміщені вже 5 років і хочуть знайти довгострокові рішення.** Уряд ухвалив стратегію довготривалих рішень та план дій для його реалізації. До них відносяться заходи, спрямовані на сприяння довгостроковій юридичній, економічній та соціальній інтеграції ВПО. Щоб забезпечити виконання цього плану, органам влади рекомендується виділяти достатні ресурси, координувати діяльність та безпосередньо залучати ВПО до моніторингу. Посилання на програми розвитку та відновлення є критичними. Щоб забезпечити можливість добровільного повернення, влада повинна прийняти законодавство для захисту прав власності ВПО та запровадити довгострокову програму компенсації пошкодженого житла, землі та майна.
  - **ВПО повинні мати право голосувати на національних та місцевих виборах.** Вони не можуть голосувати на місцевих виборах та за половину місць у парламенті (мажоритарні місця). ВПО мають право голосувати на президентських виборах, хоча вони повинні дотримуватися спеціальної процедури, щоб отримати доступ до свого права голосу; лише 31 % ВПО знає про це. Щоб інтегруватися в нові громади, ВПО повинні мати голос стосовно свого майбутнього. Парламент повинен ухвалити законодавство, яке б гарантувало право виборців для ВПО, а органи влади повинні проводити громадські кампанії, щоб інформувати ВПО про те, як реалізувати своє право голосу на президентських і парламентських виборах.
- УВКБ ООН готове підтримати українську владу та громадських партнерів у виконанні цих рекомендацій.**

КОНТАКТИ

Електронна пошта: ukrki@unhcr.org, тел: +38 044 288-9710

ПОСИЛАННЯ

УВКБ ООН в Україні: www.unhcr.org.ua/en - Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine

Facebook: www.facebook.com/UNHCRKyiv - Flickr: www.flickr.com/photos/unhcr_ukraine